NHLRP National Home Language Reading Programme

Buka ya Tekanyetso

SEHLOPHA SA 2

SESOTHO

PUO YA LAPENG

KOTARA YA 1 & 2

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL EDUCATION COLLABORATION TRUST

ETDP SETA

2030 NDP

Read to Lead
A Reading Nation is a Leading Nation

SACE

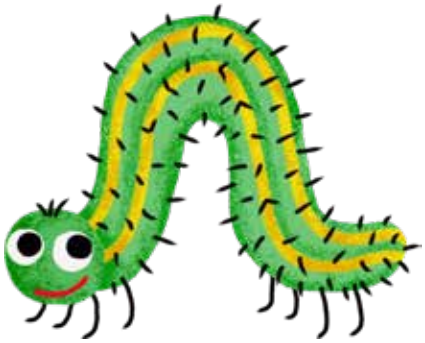

Buka ya Tekanyetso

SEHLOPA SA 2 | KOTARA YA 1 & 2

SESOTHO

NHLRP | National Home Language Reading Programme

Dikahare

HLAHLOBO YA HO BALA KA BOKGELEKE: TJHEBOKAKARETSO 1

KOTARA YA 1 9

KOTARA YA 1: DITEKO TSA HO BALLA HODIMO KA BOKGELEKE 10

FOROMO YA TSHEKATSHEKO YA KOTARA YA 1 17

LENANEO LA TEKANYETSO LA KOTARA YA 1 19

KOTARA YA 2 27

KOTARA YA 2: DITEKO TSA HO BALLA HODIMO KA BOKGELEKE 28

FOROMO YA TSHEKATSHEKO YA KOTARA YA 2 37

LENANEO LA TEKANYETSO LA KOTARA YA 2 39

SEHLOPA SA 2 MAQEPHE A TLALEHO A HO BHB 48

Hlahlobo ya ho bala ka bokgeleke: Tjhebokakaretso

Dipehelo tsa ho Bala ka bokgeleke tsa Dihlopha tse Tlase tsa Lefapha la Thuto ya Motheo (DBE)

Dipehelo tsa DBE di bolela diphetho tse lejeletsweng mafelong a selemo sa thuto ka ho hlaka:

Puo	Ha Sehlopha sa 1 se fihla pheletsong, baithuti kaofela ba lokela ho kgona ho bala bonyane:	Ha Sehlopha sa 2 se fihla pheletsong, baithuti kaofela ba lokela ho kgona ho bala bonyane:	Ha Sehlopha sa 3 se fihla pheletsong, baithuti kaofela ba lokela ho kgona ho bala bonyane:
isiNdebele HL	40 mnkm	20 mnkm	35 mnkm
isiXhosa HL	40 mnkm	20 mnkm	35 mnkm
isiZulu HL	40 mnkm	20 mnkm	35 mnkm
Siswati HL	40 mnkm	20 mnkm	35 mnkm
Sepedi HL	40 mnkm	40 mnkm	60 mnkm
Sesotho HL	40 mnkm	40 mnkm	60 mnkm
Setswana HL	40 mnkm	40 mnkm	60 mnkm
Tshivenda HL	40 mnkm	35 mnkm	55 mnkm
Xitsonga HL	40 mnkm	30 mnkm	40 mnkm
Afrikaans HL	40 mnkm	50 mnkm	80 mnkm
Sesotho HL	40 mnkm	50 mnkm	70 mnkm
Sesotho FAL	n/a	30 mnkm	50 mnkm

mnkm = medumo e nepahetseng ka motsotso / mnkm = mantswe a nepahetseng ka motsotso

NHLRP e tshehetsa sepheo sa DBE sa ho matlafatsa matitjhere ho fana ka tshehetso e tobileng ho baithuti maelana le ho bala. Tshehetso ena e kenyelletsa diteko tsa ho balla hodimo ka bokgeleke bakeng sa Sehlopha sa 2 tse latelang:

Sehlopa / KOTARA	metsotswana e 60 tsebo ya modumo wa tlhaku	metsotswana e 60 Ho bala mantswe	metsotswana e 60/180 Ho bala seratswana	dipotso tsa kutlwisiso ya molomo
Sehlopa sa 2 KOTARA YA 1	2.1.A (medumo e 60)	2.1.B (Mantswe a 60)	2.1.C	2.1.D (Dipotso tse 4)
Sehlopa sa 2 KOTARA YA 2	2.2.A (medumo e 60)	2.2.B (Mantswe a 60)	2.2.C	2.2.D (Dipotso tse 4)
Sehlopa sa 2 KOTARA YA 3	2.3.A (medumo e 60)	2.3.B (Mantswe a 60)	2.3.C	2.3.D (Dipotso tse 8)
Sehlopa sa 2 KOTARA YA 4	2.4.A (medumo e 60)	2.4.B (Mantswe a 60)	2.4.C	2.4.D (Dipotso tse 8)

Ho lokisetsa diteko tsa ho balla hodimo ka bokgeleke

1. Kotareng ka nngwe o tla fumana dikhophi tse pedi tsa teko ka nngwe ya ho BHB.
   - Khophi ya titjhere - sena se kenyelletsa nomoro ya medumo kapa mantswe mala ka mong.
   - Khophi ya moithuti - e ngotswe ka mongolo le boholo bo loketseng.
2. Lokisetsa ho hlahloba ka ho lamineita dikhophi tsa teko ka bobedi.
   - Ka sena (ho lamineita) o kgona ho ngola hodima khophi ya titjhere ebe o a e hlakola mme o e sebedise hape.
   - E boela e sireletsa khophi ya moithuti hore teko e lenngwe e ka sebediswa ka makgetlokgetlo.
3. Ela hloko: Dikhopi tse ngotsweng ka hlakoreng le le leng tsa diteko tsa BHB di fumaneha e le karolo ya pakana ya dikarete tsa mantswe.

Diteko tsa NHLRP BHB
Ho utlwisisa mokgwatsamaiso wa ho bala

2.1.A - e bontsha **sehlopha**
2.1.A - e bontsha **kotara**
2.1.A - e bontsha **mofuta wa teko**: ho bala medumo

Tsamaiso ya Teko ya ho Bala ka Thello/Bokgeleke

1. Kgutsisa baithuti mme o ba fe mosebetsi wa ho ngola.
2. Bitsa moithuti ka mong ho tlo o balla.
3. Fa moithuti leqephe la tema ya ho bala.
4. Tjheha/'seta' nako bakeng sa metsotso e loketseng.
5. Bolella moithuti ho balla tema hodimo ho fihlela o mmolella a emise.
6. Bolella moithuti ho tlola medumo / mantswe ao a sa kgoneng ho a bala ka potlako.
7. Thakgola nako mme o bolelle moithuti a qale ho bala.
8. Leqepheng la titjhere le lamineitilweng, sebedisa pene e hlakolehang ho etsa letheba:
   - modumong kapa lentsweng leo moithuti a sa le baleng ka nepo
   - modumong kapa lentsweng leo moithuti a le tlolang
   - modumong kapa lentsweng leo moithuti a nkang metsotswana e fetang e 5 ho le bala
9. Kamora nako e beilweng, bolella moithuti ho emisa ho bala, mme o etse letshwao modumong kapa lentsweng la ho qetela leo moithuti a le badileng.
10. Teko C, diteko tsa ho bala seratswana, di etseditswe ho:
    - ho bala diratswana metsotswana e 60, le
    - ho diratswana metsotswana e 180
11. Sebedisa diteko tsena ka tsela e latelang:
    - Fana ka Teko C jwaloka tlwaelo metsotswana e 60 e qalang.
    - Nakong eo ya metsotswana e 60 a qalang, mamela ha moithuti a balla hodimo mme o etse letheba khophing ya hao ya teko nako yohle ha ho etswa phoso.
    - Kamora metsotswana e 60, tshwaya lentswe la ho qetela leo moithuti a le balang motsotswaneng wa 60.
    - Sebedisa lesedi lena e le sephetho sa Teko C.
12. Jwale, dumella moithuti hore a tswele pele ho bala seratswana sa Teko C metsotswana e meng e 120, kapa ho fihlella a badile seratswana kaofela.
13. Kamorao ho moo, sebedisa Teko D ho lekola kutlwisiso ya moithuti ya ho balla hodimo.
    - Botsa moithuti potso e nngwe le e nngwe mme o mo fe monyela wa ho araba.
    - Haeba a nka nako e ka bang metsotswana e 5–10 a sa arabe, fetela potsong e latelang.
    - Haeba moithuti a sa qeta ho bala seratswana, mmotse feela dipotso tseo a ka kgonang ho di araba.

Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

Tsamaiso ya Teko

1

Ho fana ka Teko ya ho Bala ka Thello/ Bokgeleke (BHB):

- Mamela moithuti a bala tema nakong e beilweng.
- Etsa letheba leqepheng la hao nako e nngwe le e nngwe ha moithuti a:
  - a Sa bale modumo kapa lentswe ka nepo
  - b Tlola modumo kapa lentswe
  - c Nka metsotswana e fetang e 5 ho bala modumo kapa lentswe
- Emisa moithuti ha nako e fedile.

2

Ke kopa o mpalle tema ena ha ke re, 'Qala!' Ha o sa kgone ho bala lentswe le itseng, o le tlole. Ha founu ya ka e etsa modumo o emise ho bala.

3

Qala.

4

Lehae leso Ke rata lehae leso. Ke dula le mme, ntate le abuti wa ka. Nkgono wa ka o dula le rona. Re dula ntlong e... e tshweu.

5

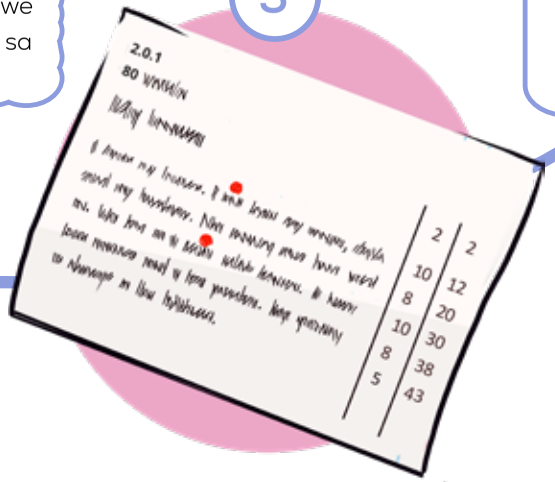

2	2
10	12
8	20
10	30
8	38
5	43

6

O badile lentswe 'bata' bakeng sa 'rata'.

Ha a kgona ho bala 'ntle'.

7

Ke a leboha, nako ya hao e fedile.

Ho balla hodimo ka bokgeleke

1. Kopanya, o akaretse matshwao ao moithuti a ka kgonang ho a fumana.
   - Ela hloko moo moithuti a qetetseng ho bala teng – kopanya matshwao a bokelleditsweng ho fihlela moleng oo
   - Tlosa medumo kapa mantswe ao moithuti a sa a balang moleng oo a qetetseng ho ona
   - Palo ena ke Palo yohle ya matshwao ao moithuti a neng a ka kgona ho a fumana
2. Kamora moo, tlosa palo ya mantswe a nang le 'matheba' (mantswe a fositsweng, a tlotsweng le ao moithuti a nkileng nako e telele ho a bala) ho tswa matshwaong a felletseng.
3. Ngola matshwao a moithuti a kotara ka bukeng ya matshwao.

Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke

Ho kopanya matshwao

1

Ho kopanya matshwao a Teko ya ho Bala ka Thello/Bokgeleke:

- Bala palo ya mantswe ao moithuti a a badileng ka motsotso.
- Tlosa palo ya mantswe a nang le 'matheba'.
- Ngola palo ya mantswe a badilweng ka nepo motsotsong.

Teko ya ho Bala ka Molomo ka Bokgeleke.

2

3

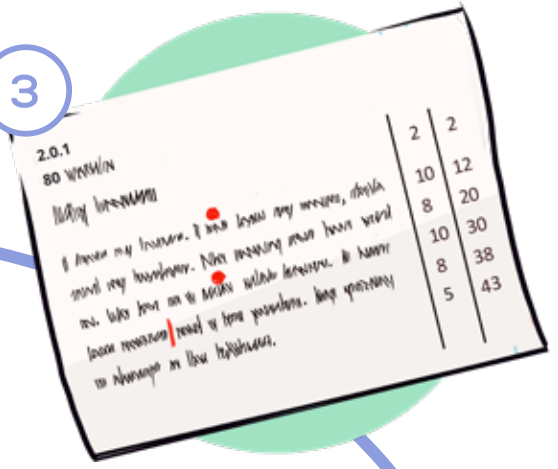

4

Lentswe la ho qetela leo Sefora a le badileng ke 'dikamore'. Ha a bala mantswe a 6 moleng ona, palo ya mantswe ha a felletse ke 32.

5

Sefora o entse phoso tse 2, hona ho bolela hore o fumane 30 bakeng sa mantswe a a badileng ka nepo motsotsong.

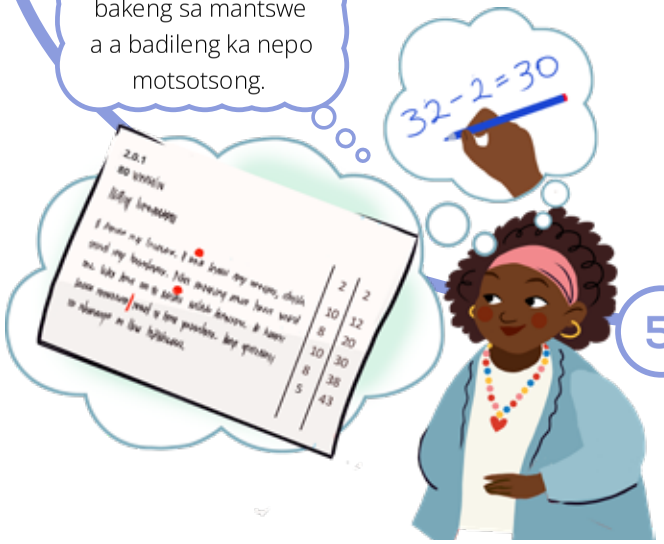

Ho etsa tlaleho ka diphetho tsa BHB

1. Lenaneo le kenyelletsa *Maqephe a Tlaleho* a BHB.
2. Dikhophi tsa dijithale tsa BHB tsa NHLRP di a fumaneha websaeteng ya NECT.
3. Sebedisa maqephe a tlaleho ho etsa tlaleho ka diphetho tsohle tsa BHB selemo ho pota.

Ho sebedisa Maqephe a Diphetho le Diforomo tsa Tshekatsheko

1. Hape lenaneo le kenyelletsa For*omo ya Tshekatshek*o ya BHB bakeng sa kotara ka nngwe.
2. Sena se lokela ho sebediswa ho ngola diphoso tsa baithuti, bakeng sa ditokiso.
   - Sebedisa foromo ena nakong yohle ya tshebetso ya hlahlobo.
   - Etsa letshwao kholomong e loketseng ya Palo yohle ha moithuti a etsa phoso.
   - Ha o qeta ho hlahloba, etsa Palo yohle bakeng sa modumo le lentswe ka leng.
3. Beha pele diphoso tse etswang kgafetsa bakeng sa ditokiso ka tsela e latelang:
   - **Medumo**: Ruta baithuti bohle modumo hape. Kamora moo dibekeng tse mmalwa tse latelang etsa bonnete ba hore o kenyelletsa modumo oo mesebetsing ya ho kopanya le ho arola medumo ho bopa mantswe.
   - **Mantswe:** Boeletsa medumo e lentsweng le baithuti bohle. Boeletsa bokgoni ba ho kopanya medumo le baithuti bohle. Bitsa baithuti ka bonngwe ho kopanya le ho arola mantswe. Dibekeng tse mmalwa tse latelang, tsepamisa maikutlo mesebetsing ya ho kopanya medumo le ho ya ho bopa mantswe.
   - **Ho bala seratswana:** Etsa phetapheto ya ho bala tema eo ka mokgwa o latelang:
     - Balla hodimo o balla sehlopha, ha bona ba ntse ba latela dibukeng tsa bona.
     - Balang tema mmoho le sehlopha, le bopa lebelo le modumo ka bo lona.
     - Bitsa dihlopha tse fapaneng tsa baithuti ho tla balla karolwana ya tema hodimo.
     - Dibekeng tse mmalwa tse tlang, tswela pele ho beha pele phetapheto ya ho bala ditema tse fapaneng.
   - **Ho balla hodimo bakeng sa kutlwisiso:** Lekola bothata mme o fane ka tharollo ka mokgwa o latelang:
     - **Haeba baithuti ba sa kgone ho bala seratswana kaofela, kapa ba sokola ka mantswe a mangata: T**swela pele ho aha bokgoni ba ho hlopholla/manolla le ba boqhetseke. Ba rute ho bala le ho nyalanya medumo. Ikwetliseng ka nyalanyo le ho arola mantswe, mme o nne o tswele pele ka phetapheto ya ho bala ditema.
     - **Haeba baithuti ba sa utlwisise dikateng tsa diratswana: Tsepa**ma ntlheng ya ho aha tlotlontswe le tsebo e teng. Balla sehlopha sa hao dipale tse ngata kamoo ho kgonehang.
     - **Haeba baithuti ba latela le ho utlwisisa seratswana empa ba sa kgone ho araba** dipotso: Tsepama ntlheng ya ho ruta ditsebo tsa kutlwisiso nakong eo ho arolelanwang ho bala. Hlalosa moelelo wa potso. Bontsha baithuti hore ba fumane karabo ya potso jwang. Fa baithuti kwetliso e ngata ya ho araba dipotso ba bua.
4. Sebedisa diphetho ho ntlafatsa/lokisa dihlopha tsa hao tsa tataiso tsa ho bala maqalong a kotara ka nngwe.
   - Kopanya baithuti ba matshwao a hodimo ba be mmoho. Dihlopha tsena di ka nna tsa ba kgolwanyane.
   - Kopanya baithuti ba matshwao a tlase mmoho. Leka ho etsa dihlopha tsena di be nyane kamoo ho ka kgonehang.
5. Latela diphetho tsa moithuti ka mong dikotareng tsohle.
   - Sheba diphetho tsa moithuti ka mong ditekong tsa kotara ka nngwe.

- Sheba baithuti ba sa hateleng pele le ba hatelang pele.
- O tla lokela ho nka nako e ngatanyana ho baithuti bana, o sebetsa ho lokisa.

6. Sheba Palo yohle ya sephetho sa sehlopha dikotara ka ho fapana. Haeba o bona ho se na ntlafalo kapa Palo yohle ya diphetho e theoha, nahana ka tse latelang:
   - Nahana ka nako e lahlehileng kapa e sitisitsweng ya ho ruta kotareng eo. Hopola ho beha pele dithuto tsa ho bala ho ya pele.

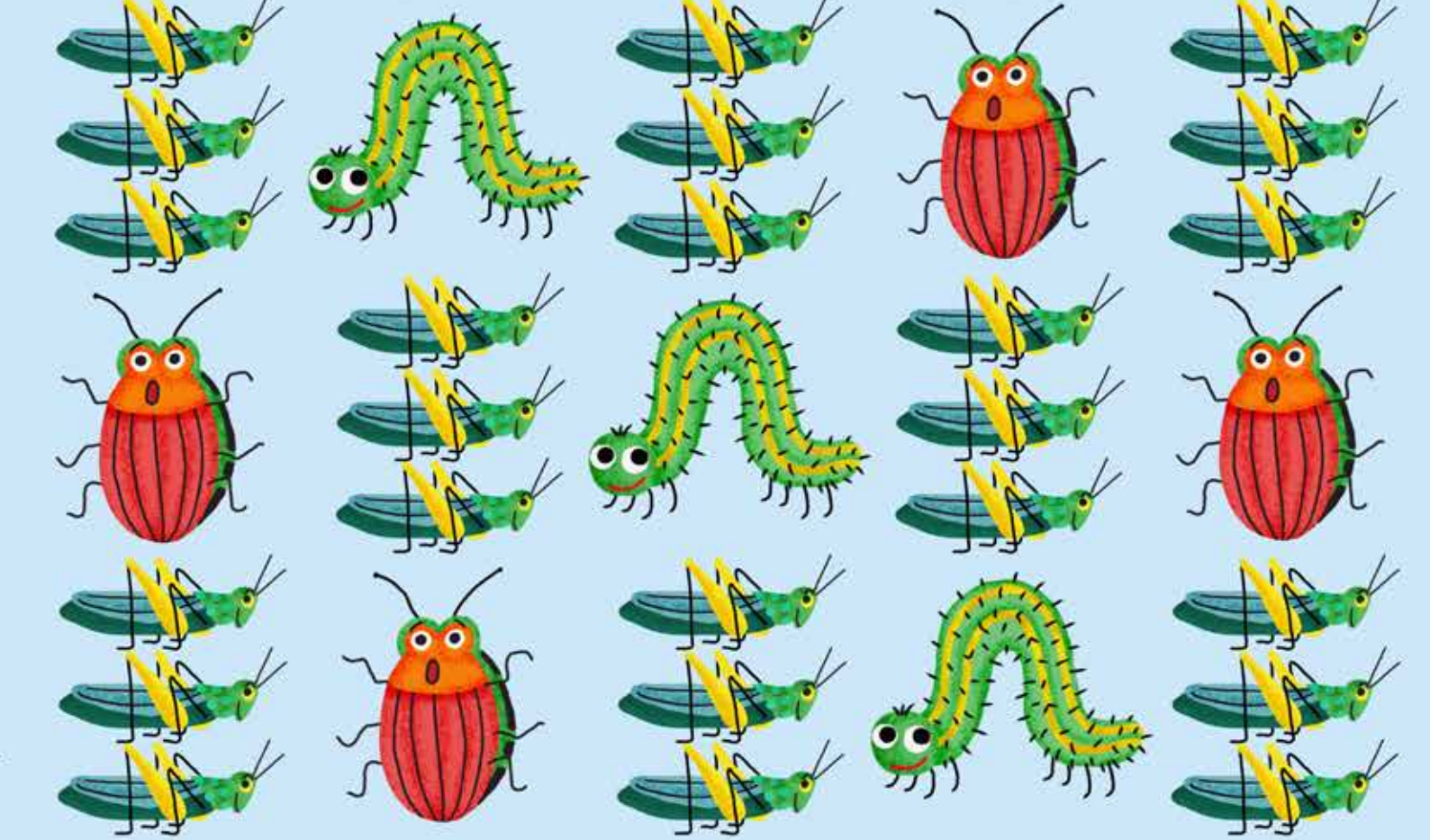

KOTARA YA 1

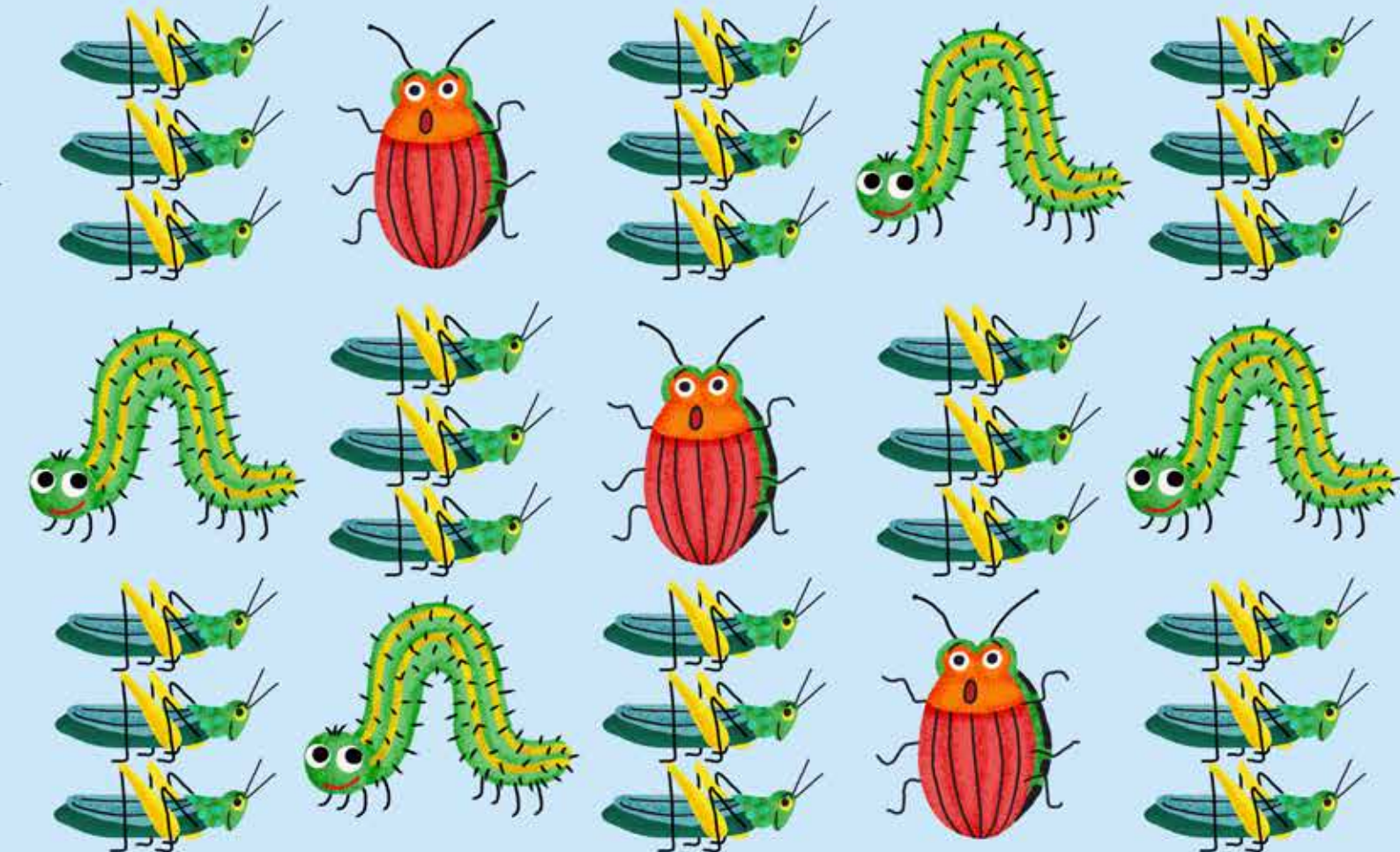

Kotara ya 1: Diteko tsa ho balla hodimo ka bokgeleke

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)

Puo: Sesotho
Teko 2.1.A
Khophi ya titjhere
medumo e 60 / Metsotswana e 60

a	m	L	E	o	mm	Ll	tl	q	kg	10
N	i	T	s	w	tjh	tlw	tlh	tsw	Tsh	20
Sh	nh	Hl	th	ny	u	b	K	J	r	30
ph	Tj	kh	qh	uu	Ntsh	nny	Ntjh	Tsw	Nny	40
nn	sh	Q	ng	Th	y	H	d	F	g	50
ntsh	Tjh	ntjh	Tlw	tsh	Ng	Ph	Qh	tj	Tsh	60

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)

Puo: Sesotho
Teko 2.1.A
Khophi ya moithuti

a	m	L	E	o	mm	Ll	tl	q	kg
N	i	T	s	w	tjh	tlw	tlh	tsw	Tsh
Sh	nh	Hl	th	ny	u	b	K	J	r
ph	Tj	kh	qh	uu	Ntsh	nny	Ntjh	Tsw	Nny
nn	sh	Q	ng	Th	y	H	d	F	g
ntsh	Tjh	ntjh	Tlw	tsh	Ng	Ph	Qh	tj	Tsh

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)

Puo: Sesotho
Teko 2.1.B
Khophi ya titjhere
Mantswe a 60 / Metsotswana e 60

empa	yaba	bana	hore	tla	mollo	tlola	tharo	bakeng	mmoho	10
pale	mona	kena	bolo	reka	tlhaho	nnyala	tshohile	tjhesa	tjhelete	20
qeto	kgomo	shebile	kgamelo	ntimme	bone	leba	eme	pedi	bate	30
ngaka	phiri	tjale	tuu	qhuu	matlwana	tswa	tsheha	ntjha	nnyeka	40
tjeka	qhaqha	qhala	thuso	motseng	bitsa	nwa	keke	ebile	ona	50
ntshetsa	tswene	nnyane	tlwetse	tshimo	mmutla	hloko	ngaka	monna	shaka	60

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)

Puo: Sesotho
Teko 2.1.B
Khophi ya moithuti

empa	yaba	bana	hore	tla	mollo	tlola	tharo	bakeng	mmoho
pale	mona	kena	bolo	reka	tlhaho	nnyala	tshohile	tjhesa	tjhelete
qeto	kgomo	shebile	kgamelo	ntimme	bone	leba	eme	pedi	bate
ngaka	phiri	tjale	tuu	qhuu	matlwana	tswa	tsheha	ntjha	nnyeka
tjeka	qhaqha	qhala	thuso	motseng	bitsa	nwa	keke	ebile	ona
ntshetsa	tswene	nnyane	tlwetse	tshimo	mmutla	hloko	ngaka	monna	shaka

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)

Puo: Sesotho
Teko 2.1.C
Khophi ya titjhere
Diratswana tsa padiso / metsotswana e 60 & 180

Ho na le dintho tse ngata tseo re ka di etsang hore re dule re phetse hantle. Re lokela ho ja meroho le ditholwana. Re lokela ho ja mahe, matokomane, dinawa le nama. Re fokotse dijo tse nang le tswekere e ngata. Re lokela ho boloka dijo tsa rona di kwahetswe hore ditshintshi di se dule ho tsona. Ditshintshi di tsamaisa dikokwanahloko. Re lokela ho nwa metsi a hlwekileng.	II 2I 29 35 44 52 60 66 69
Bana ba lokela ho robala bonyane dihora tse robedi ho isa ho tse leshome bosiu bo bong le bo bong. Boroko bo thusa mmele ya rona e hole e be matla. Ho ikwetlisa le hona ho bohlokwa. Ho tsamaya ke o mong wa mefuta ya boikwetliso o hantle haholo bakeng sa mmele ya rona.	77 86 95 I05 II3 I20 I23

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)

Puo: Sesotho
Teko 2.1.C
Khophi ya moithuti

Ho na le ntho tse ngata tseo re ka di etsang hore re dule re phetse hantle. Re lokela ho ja meroho le ditholwana. Re lokela ho ja mahe, matokomane, dinawa le nama. Re fokotse dijo tse nang le tswekere e ngata. Re lokela ho boloka dijo tsa rona di kwahetswe hore ditshintshi di se dule ho tsona. Ditshintshi di tsamaisa dikokwanahloko. Re lokela ho nwa metsi a hlwekileng.

Bana ba lokela ho robala bonyane ba dihora tse robedi ho isa ho tse leshome bosiu bo bong le bo bong. Boroko bo thusa mmele ya rona e hole e be matla. Ho ikwetlisale hona ho bohlokwa. Ho tsamaya ke o mong wa mefuta ya boikwetliso o hantle haholo bakeng sa mmele ya rona.

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)

Puo: Sesotho
Teko 2.1.D
Khophi ya titjhere
Dipotso tsa kutlwisiso ya molomo tse 4

Mofuta wa Dipotso: Dintlha tse tobileng

1. Ke dijo dife tseo re lokelang ho di ja ho boloka mmele ya rona e phetse hantle?
   Karabo: ditholwana, meroho, matokomane, dinawa, nama

Mofuta wa Dipotso: Dintlha tse tobileng

2. Ke eng eo re sa lokelang ho e ja haholo?
   Karabo: tshwekere

Mofuta wa Dipotso: Kakanyo

3. Hobaneng o nahana hore ha se hantle ha ditshintshi di dula dijong tsa rona?
   Karabo ya moithuti: Ditshintshi di na le dikokwanahloko/ di ditshila/ha re tsebe di ne tswa kae pele di tla dijong/ Di mpefatsa dijo/ di ka re kudisa.

Mofuta wa Dipotso: Hlahloba o Lekole

4. O ikutlwa jwang ha o sa robala nako e lekaneng matsatsi a mangata?
   Karabo ya moithuti: Ke tswerwe ke boroko, ke na le maikutlo a fetofetohang, ke lla ha bonolo, ke halefa ha bonolo, ke sa batle ho etsa letho, jj.

Ela hloko: Ha moithuti a araba a re o ikutlwa a le hantle, botsa potsa ya 4 hape ka tsela e fepaneng:
O nahana hore bongata ba bana bo ikutlwa jwang ha ba sa robala nako e lekaneng matsatsi a mangata?

Foromo ya Tshekatsheko ya Kotara ya 1

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)
Puo: Sesotho
Sehlopa sa 2 KOTARA YA 1
Foromo ya Tshekatsheko

Medumo 2.1.A	Diphoso Kaofela	Palo yohle	Mantswe 2.1.B	Diphoso Kaofela	Palo yohle
a			empa		
m			yaba		
L			bana		
E			hore		
o			tla		
mm			mollo		
Ll			tlola		
tl			tharo		
q			bakeng		
kg			mmoho		
N			pale		
i			mona		
T			kena		
s			bolo		
w			reka		
tjh			tlhaho		
tlw			nnyala		
tlh			tshohile		
tsw			tjhesa		
Tsh			tjhelete		
Sh			qeto		
nh			kgomo		
Hl			shebile		
th			kgamelo		
ny			ntimme		
u			bone		
b			leba		
K			eme		
J			pedi		
r			bate		

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)
Puo: Sesotho
Sehlopa sa 2 KOTARA YA 1
Foromo ya Tshekatsheko (e tswelapele)

Medumo 2.1.A	Diphoso kaofela	Palo yohle	Words 2.1.B	Diphoso kaofela	Palo yohle
ph			ngaka		
Tj			phiri		
kh			tjale		
qh			tuu		
uu			qhuu		
Ntsh			matlwana		
nny			tswa		
Ntjh			tsheha		
Tsw			ntjha		
Nny			nnyeka		
nn			tjeka		
sh			qhaqha		
Q			qhala		
ng			thuso		
Th			motseng		
y			bitsa		
H			nwa		
d			keke		
F			ebile		
g			ona		
ntsh			ntshetsa		
Tjh			tswene		
ntjh			nnyane		
Tlw			tlwetse		
tsh			tshimo		
Ng			mmutla		
Ph			hloko		
Qh			ngaka		
tj			monna		
Tsh			shaka		

Lenaneo La Tekanyetso

Sehlopa sa 2 KOTARA YA 1

ATP e Hlophisitsweng botjha e fana ka Tekanyetso e Etswang Sekolong kotara ka nngwe. Ho latela sena, bokgoni bo latelang le dikgopolokutlwisiso di lokela ho hlahlojwa Kotareng ya 1

KAROLO	MOSEBETSI
 Ho Mamela le ho Bua	Pheta pale e nang le qalo, bohare le qetello.
 Medumo	Etsa mantswe ka didumannotshi tse kgutshwanyane.
 Ho bala le kutlwisiso	O balla hodimo ho tswa bukeng. Sebedisa mantswe a hlahang kgafetsa, medumo, bokgoni ba ho sekaseka tekolo ya hlophollo le sebopeho. O bala ka bokgeleke le ka maikutlo ho ya pele. O araba dipotso tse totobetseng. O etsa bolepi. Ngola diketshahalo ka tatellano e nepahetseng. O etsa dikakanyo.
 Mongolo	Kopolla le ho ngola dipolelo tse kgutshwanyane ka kelohloko ya popeho e nepahetseng ya tlhaku.
 Ho Ngola	Ngola dipolelo tse 3 ka ditaba tsa hae a sebedisa medumo eo a ithutileng yona, mantswe a hlahang kgafetsa, ditlhaku tse kgolo le dikgutlo.

MOHLALA WA MESEBETSI YA TEKANYETSO

- *Mesebetsi ena ya tekanetso e radilwe ho ba karolo ya NHLRP.*
- *Moo ho lokelang, diteko tsa NHLRP tsa BHB di kenyelleditswe jwaloka karolo ya lenaneo la tekanyetso.*
- *Mesebetsi ena ya tekanyetso e ka sebediswa e le jwalo kapa ya ikamahanya le maemo a ditlhoko tsa setereke.*

Ho Mamela le ho Bua

Pheta pale e nang le qalo, bohare le qetello.

Mosebetsi

- Etsa sena ho yella mafelong a kotara.
- Bolella baithuti hore ba nahane ka pale eo ba e ratang haholo.
- Hlalosa hore ba tla tla ho u phetela pale.

Ditekanyetso

Bolella baithuti hore ha ba qoqa pale ba:

- Pheta pale ka tatellano e nepahetseng: e lokela ho ba le qalo, bohare le qetelo
- Bua dintho ha nngwe: ba se phethaphethe
- Tseba seo ba tla se bolela: ikwetlise ho qoqa pale

Phethahatso

- Neha baithuti metsotso e mmalwa ho nahana ka dipale tsa bona.
- Ba dumelle ho reteleha ba bue, ba bolelle metswalle ya bona pale.
- Bolella baithuti hore ba take setshwantsho se nang le leibole sa karolo ya pale ha o ntse o mametse baithuti ba bang.
- Bitsa baithuti ka bonngwe ho tla pheta pale eo ba e ratang hape.
- Hlahloba moithuti ka mong o sebedisa ruburiki e latelang:

RUBURIKI	BOEMO BA 1	BOEMO BA 2	BOEMO BA 3	BOEMO BA 4
Sebopeho le tlhahlamano	Moithuti o pheta dikarolwana tsa pale tse nyane ka tatelano e fosahetseng. Qalo, bohare le qetelo ha di hlake hantle.	Moithuti o pheta karolo tse itseng tsa pale ka tatelano e nepahetseng. Qalo, bohare le qetelo di hlakile hanyane.	Moithuti o pheta boholo ba pale ka tatelano e nepahetseng. Qalo, bohare le qetelo di hlakile.	Moithuti o pheta pale ka tatelano e nepahetseng. Qalo, bohare le qetelo di hlakile ebile lia khahlisa.
Boqhetseke	Moithuti o kgefutsa hangata, o a qeaqea mme o pheta mantswe le dipolelwana.	Ka dinako tse ding moithuti o a kgefutsa, o a qeaqea mme o pheta mantswe kapa dipolelwana.	Moithuti o pheta pale ka boqhetseke, ka nako tse ding o a kgefutsa, o a qeaqea kapa ho pheta mantswe le dipolelwana.	Moithuti o pheta pale ka boqhetseke le ka boitshepo, ntle le qeaqeo kapa ho pheta mantswe kapa dipolelwana.

Medumo

Etsa mantswe ka didumannotshi tse kgutshwanyane.

Mosebetsi

- Etsa sena bekeng ya 7 ka nako ya ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.
- Sebedisa mosebetsi wa ho 'Bopa mantswe' o leqepheng la 39 kapa 45 la Padiso.
- Bolella baithuti hore ba tshwanetse ba bopa mantswe a mangata ka mokgwa oo ba ka kgonang metsotsong e 5.
- Fa baithuti metsotso e 5 ho etsa sena. Phutha dibuka tsa bona mme o tshwaye, o bale mantswe a bopilweng ka nepo.
- Hlahloba moithuti ka mong o sebedisa ruburiki e latelang.

Memorandamo

Fa baithuti matshwao ho fihlela ho a 20 ka mokgwa o latelang.

- Letshwao le le 1 bakeng sa lentswe le leng le le leng le nepahetseng le ngotsweng.
- Sebedisa tafole ya phetholelo ho fetola boemo.

Palo ya medumo e badilweng ka nepo	BOEMO BA
1 – 5	1
6 - 10	2
11 - 15	3
16 - 20	4

Ho Bala

O balla hodimo ho tswa bukeng.
Sebedisa mantswe a hlahang kgafetsa, medumo, bokgoni ba ho sekaseka tekolo ya hlophollo le sebopeho.
O bala ka bokgeleke le ka maikutlo ho ya pele.

Mosebetsi

- Sena se ka etswa bekeng ya 7 kapa 8.
- Ka nako ya Bala ka Tataiso ya Sehlopha bitsetsa moithuti ka mong tafoleng ya hao ho tla o balla a le mong.
- Kopa moithuti ho balla hodimo e le nngwe ya ditema tse latelang ho tswa ho Padiso: leqephe la 52 kapa 59.

Phethahatso

- Bitsa baithuti ka bonngwe ho o balla sengolwa hodimo.
- Sebedisa tafole ya phetholelo ho fetola boemo.

RUBURIKI	BOEMO BA 1	BOEMO BA 2	BOEMO BA 3	BOEMO BA 4
Tsebo ya ho dikhouda	Moithuti o hloka tshehetso e ngata ya medumo ho tswa ho titjhere ho bala lentswe leo a sa le tsebeng. Moithuti o sokola ho arola mantswe ka dinoko kapa medumo.	Moithuti o leka ho sebedisa medumo ho bala mantswe a sa a tsebeng empa o hloka tshehetso ya titjhere. Moithuti o kgona ho arola mantswe ka dinoko kapa medumo ka tshehetso ya titjhere.	Moithuti o sebedisa medumo le dinoko ho qapodisa mantswe a sa tsejweng empa ka nako e nngwe o hloka thuso ho kopanya medumo hore e be lentswe.	Moithuti o sebedisa medumo le dipuo ho hlahisa mantswe a sa tsejweng mme hangata a ka kopanya medumo ho etsa lentswe.
Mantswe a hlahang kgafetsa	Moithuti o tseba mantswe a mmalwa a hlahang kgafetsa.	Moithuti o tseba mantswe a itseng a hlahang kgafetsa.	Moithuti o tseba boholo ba mantswe a hlahang kgafetsa.	Moithuti o tseba mantswe ohle a rutilweng a hlahang kgafetsa.
Bokgeleke le maikutlo	Moithuti o kgefutsa hangata, o tlola mantswe ebile o a peleta. Moithuti ha a bale ka maikutlo.	Moithuti o bala boholo ba tema empa o a peleta. Moithuti o bala ka maikutlo mona le mane.	Moithuti o bala boholo ba tema ka bokgeleke le ka maikutlo.	Moithuti o bala tema ka bokgeleke le maikutlo ka mokgwa o babatsehang.

Kutlwisiso

O araba dipotso tse totobetseng.
O etsa bolepi.
Ngola diketshahalo ka tatellano e nepahetseng.
O etsa dikakanyo.

Mosebetsi

- Sena se ka etswa nako efe kapa efe ho tloha Bekeng ya 4 ho isa ho ya 7.
- Sebedisa pale ya beke e fetileng ho tswa Pokellong ya Dipale.
- Lokiisa baithuti ho qetella mosebetsi o ngotsweng.
- Ebe o bitsetsa baithuti tafoleng ya hao ka bonngwe ho phethela Tekanyetso.
- Kopa baithuti ho araba e le 1 kapa tse 2 tsa mofuta o latelang wa dipotso ka tema.

Dipotso tse Tobileng tsa Dintlha

1. Mang.?
2. Ke eng...?
3. Neng...?
4. Jwang...?

5. Kae...?

Bolepi

1. O nahana ho tla etsahala eng kamora mona? Hobaneng?
2. O nahana pale e tla fella jwang? Hobaneng?

Tatelano

1. Ho etsahetseng qalong ya pale?
2. Ho etsahetseng qetellong ya pale?
3. Ho etsahetseng kamora...?
4. Ho etsahetseng pele: ... kapa...?

Dikakanyo

1. O ka akayanya eng ka.... ho tloha....?
2. O nahana jwang ...?
3. Hobaneng o nahana...?

Hlahloba moithuti ka mong o sebedisa ruburiki e latelang:

RUBURIKI	BOEMO BA 1	BOEMO BA 2	BOEMO BA 3	BOEMO BA 4
Dipotso tse Tobileng tsa Dintlha	Moithuti o thatafallwa ho hopola dintlha tsa pale le ha a thuswa.	Moithuti o hopola dintlha tsa pale ka nepo, ha a hopotswa dintlha tse itseng.	Moithuti o hopola dintlha tsa pale ka nepo, a hopotswa dintlha tse itseng.	Moithuti o hopola dintlha tsa pale ka nepo, a hopotswa dintlha tse itseng.
Bolepi	Moithuti o thatafallwa ke ho etsa bolepi.	Moithuti o etsa bolepi bo utlwahalang ka tshehetso ya tithjere.	Moithuti o etsa bolepi bo utlwahalang, empa o sokola ho tshehetsa karabo ya hae.	Moithuti o etsa bolepi bo botle mme tshehetsa karabo ya hae.
Tatelano	Moithuti ha a kgone ho hlahlamanya diketsahalo tsa tema ka nepo le ha a tshehetswa.	Moithuti o kgona ho hlahlamanya diketsahalo tsa tema ka nepo ka tshehetso e itseng.	Moithuti o hlahlamanya diketsahalo tsa tema ka nepo empa o nka nako.	Moithuti o hlahlamanya diketsahalo tsa tema ka nepo le ka potlako.
Kakanyo	Moithuti o thatafallwa ho etsa kakanyo ka mophetwa kapa ketsahalo paleng, le ha a tshehetswa.	Moithuti o etsa kakanyo e utlwahalang ka mophetwa kapa ketsahalo paleng ka tshehetso.	Moithuti o etsa kakanyo e utlwahalang ka mophetwa kapa ketsahalo paleng kantle ho tshehetso.	Moithuti o etsa kakanyo e ntle ka mophetwa kapa diketsahalo tsa pale, ntle le ho tshehetswa.

Mongolo

Kopolla le ho ngola dipolelo tse kgutshwanyane ka kelohloko ya popeho e nepahetseng ya tlhaku.

Mosebetsi

- Etsa sena kotara ho pota ka nako ya dithuto tsa mongolo.
- Sebedisa dithuto tseo ho fanweng ka tsona tsa Leano la ho Ruta la NHLRP.
- Ka nako ya thuto, tsamatsamaya o shebe bokgoni ba baithuti ba mongolo.
- Ela holoko bokgoni ba moithuti ka mong ba ho bopa ditlhaku ka nepo, ho laola boholo le dibaka pakeng tsa mantswe, le ho ngola ka lebelo le lokileng.
- Hlahloba baithuti o sebedisa ruburiki e latelang.

RUBURIKI	BOEMO BA 1	BOEMO BA 2	BOEMO BA 3	BOEMO BA 4
Popo ya ditlhaku	Moithuti ya sokolang ho hopola qalo le motjha kgafetsa. Ditlhaku tse tse ngata ha di a bopeha ka nepo.	Moithuti ya sokolang ho hopola qalo le motjha kgafetsa. Tse ding tsa ditlhaku ha di a bopeha ka nepo.	Moithuti o tseba qalo le motjha. Ditlhaku di bopilwe ka nepo empa makgethe a lokela ho elwa hloko.	Moithuti o tseba qalo le motjha. Ditlhaku tse nyenyane di bopilwe ka nepo le ka makgethe.
Kopollo ya dipolelo	Moithuti o ngola butle mme o sokola ho qeta ho ngola dipolelo. Boholo le sebaka pakeng tsa ditlha ha bo a tsitsa.	Moithuti o qeta ho ngola dipolelo ntle le diphoso. Boholo le sebaka pakeng tsa ditlha ha bo a tsitsa.	Moithuti o qeta ho ngola dipolelo ntle le diphoso. Boholo le sebaka pakeng tsa ditlha ha bo a tsitsitse boholo ba nako.	Moithuti o qeta ho ngola dipolelo ntle le diphoso. Boholo le sebaka sa mantsoe lia tšoana.

Ho Ngola

Ngola dipolelo tse 3 ka ditaba tsa hae a sebedisa medumo eo a ithutileng yona, mantswe a hlahang kgafetsa, ditlhaku tse kgolo le dikgutlo.

Mosebetsi

- Etsa sena bekeng ya 4 ka nako ya dithuto tsa ho Ngola.
- Sebedisa dithuto tseo ho fanweng ka tsona tsa Leano la ho Ruta la NHLRP.
- Kamora thuto ya Labohlano, bokella dibuka tsa baithuti bakeng sa hlahlobo.
- Hlahloba baithuti o sebedisa ruburiki e latelang.

RUBURIKI	BOEMO BA 1	BOEMO BA 2	BOEMO BA 3	BOEMO BA 4
O sa kopitswang	Mohoplo ha o utlwisisehe, ha se wa moithuti – o nkile mohlala wa titjhere.	Mohopolo o a utlwisiseha mme o bontsha boqapi, le ha o tshwana le mohlala.	Mohopolo ke wa ditaba tsa moithuti.	Mohopolo wa moithuti ke wa hae, o iqapetse ona.
Ho ngola: Sebopeho sa polelo	Moithuti o etsa diphoso tse 3 kapa ho feta tsa sebopeho sa polelo.	Moithuti o etsa diphoso tse 2 tsa sebopeho sa polelo.	Moithuti o etsa phoso e le nngwe ya sebopeho sa polelo.	Moithuti o ngola dipolelo tsohle ka sebopeho se nepahetseng.
Bolelele	Moithuti o lekile ho ngola polelo e le 1 feela, empa ha e a fella.	Moithuti o ngotse polelo e 1 e felletseng.	Moithuti o ngotse polelo tse 2 tse felletseng.	Moithuti o ngotse polelo tse 3 tse felletseng.
Ho ngola: Matshwao a puo	Moithuti o thatafallwa ho sebedisa ditlhaku tse kgolo le kgutlo ka nepo le ha a fumana tshehetso.	Moithuti o sebedisa ditlhaku le kgutlo ka nepo, empa o thatafallwa ho sebedisa matshwao a mang a puo.	Moithuti o ye a sebedisi matshwao ohle a puo a rutilweng ka nepo.	Moithuti o sebedisa matshwao ohle a puo ka nepo

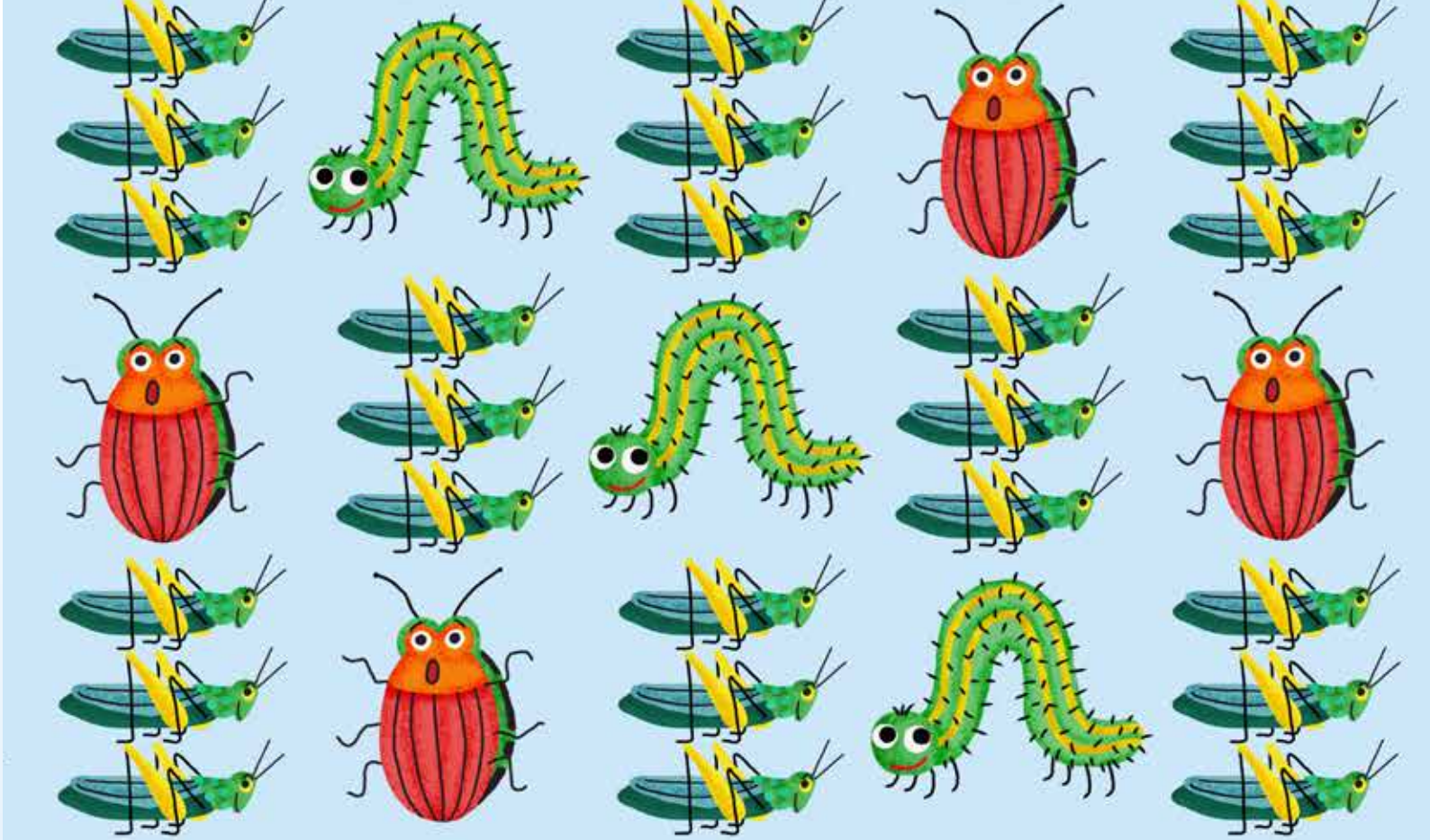

KOTARA YA 2

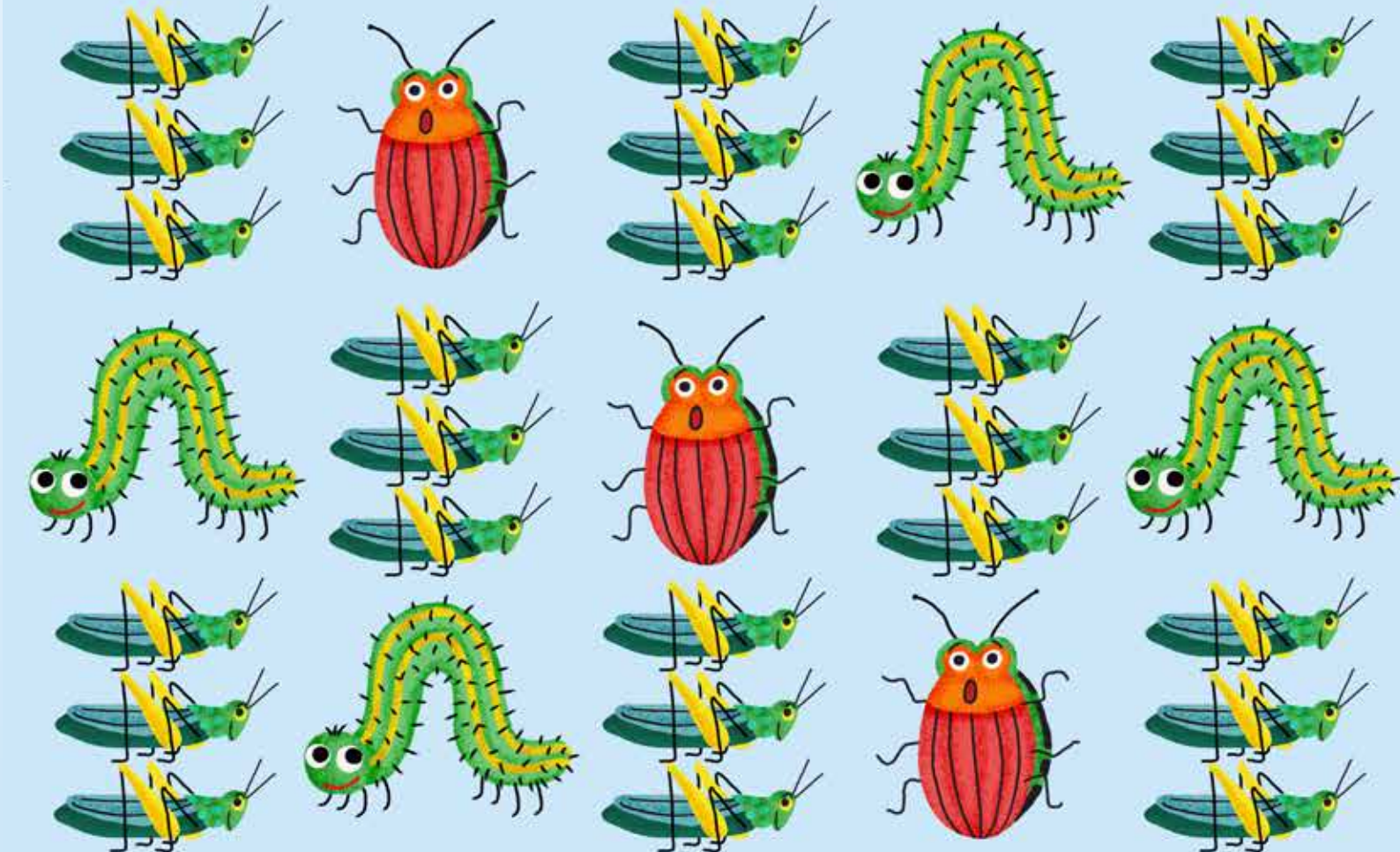

Kotara ya 2: Diteko tsa ho balla hodimo ka bokgeleke

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)

Puo: Sesotho
Teko 2.2.A
Khophi ya titjhere
medumo e 60 / Metsotswana e 60

i	o	a	s	t	d	Y	B	M	h	10
e	u	p	j	q	S	D	W	B	k	20
A	E	I	F	H	n	m	b	k	l	30
O	U	Q	J	p	j	q	g	f	h	40
D	R	g	ph	kg	sh	N	B	K	L	50
q	g	j	th	kh	sh	A	M	F	P	60

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)

Puo: Sesotho
Teko 2.2.A
Khophi ya moithuti

i	o	a	s	t	d	Y	B	M	h
e	u	p	j	q	S	D	W	B	k
A	E	I	F	H	n	m	b	k	l
O	U	Q	J	p	j	q	g	f	h
D	R	g	ph	kg	sh	N	B	K	L
q	g	j	th	kh	sh	A	M	F	P

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)

Puo: Sesotho
Teko 2.2.B
Khophi ya titjhere
Mantswe a 60 / Metsotswana e 60

loma	moya	fofa	bona	pedi	sesane	telele	hodile	pepere	lelemela	10
mme	noha	peo	nama	madi	harollela	tutubala	lelwala	thothomela	gauta	20
sefate	moriri	seboko	palesa	lenaka	nko	leino	pelo	mpa	nwa	30
bonolo	pikitla	phalla	naledi	lewatle	phefumoloha	tletleba	susumetsa	hlakola	reteleha	40
lejwe	mohodi	lehodimo	serame	bohale	empa	rialo	jwalo	yena	nna	50
baesekele	fapaneng	metswalle	tlamehile	monghadi	palama	etsang	bokgoni	mmoho	bobedi	60

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)

Puo: Sesotho
Teko 2.2.B
Khophi ya moithuti

loma	moya	fofa	bona	pedi	sesane	telele	hodile	pepere	lelemela
mme	noha	peo	nama	madi	harollela	tutubala	lelwala	thothomela	gauta
sefate	moriri	seboko	palesa	lenaka	nko	leino	pelo	mpa	nwa
bonolo	pikitla	phalla	naledi	lewatle	phefumoloha	tletleba	susumetsa	hlakola	reteleha
lejwe	mohodi	lehodimo	serame	bohale	empa	rialo	jwalo	yena	nna
baesekele	fapaneng	metswalle	tlamehile	monghadi	palama	etsang	bokgoni	mmoho	bobedi

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)

Puo: Sesotho
Teko 2.2.C
Khophi ya titjhere
Diratswana tsa padiso / Metsotswana e 60/180

Nako ya ho etela serapeng sa diphoofolo e	8
fihlile. “Ha re yeng!” ho rialo Mme.	15
“Yeee!” bana ba araba.	19
“Kenang ka koloing” ho rialo Ntate.	25
Ha ba fihla serapeng sa diphoofolo, ba ile ba	34
lo bona ditau. Ho ne ho na le taumoholo. Pele	44
mane ho ne ho bapala madinyane a ditau.	52
Kamora moo ba ile ba lo sheba dikwena.	60
Dikwena di ne di le ka letamong mmoho le	69
ditlhapi. Kwena e kgolo ebile e tala ka mmala.	78
“Nna ke emella hole le dikwena!” ho rialo	86
Mme.	87
“Ke a di rata. Ke bona di rateha” ho rialo	97
ntate.	98
Ba ile ba ilo bona dipapakgai. Tse ding di ne	108
di dutse difateng, ha tse ding di ne di le ka	119
dihokong.	120
“Papakgai e a boheha!” ho rialo Mme.	127
“Nna ke rata mebala ya yona.” ho rialo Mosilo.	136
“Na le a tseba hore dipapakgai di tseba ho	145
bua?” Ntate a botsa.	149

Nako ya dijo e fihlile.	154
“Nna ke lapile!” ho rialo Mme.	160
“Le rona.” bana ba mmolella.	165
“Ekare nka ja kwena!” ho rialo ntate.	172
Ha ba le tseleng ho ya batla dijo, pikoko e ile ya hlaha.	183 185
“Bona pikoko ena e ntle jwang!” ho rialo Mme.	194
“E, e kgabile ka masiba a matle.” ho rialo Ntate.	203 204

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)

Puo: Sesotho
Teko 2.2.C
Khophi ya moithuti

Nako ya ho etela serapeng sa diphoofolo e fihlile. “Ha re yeng!” ho rialo Mme.
“Yeee!” bana ba araba.
“Kenang ka koloing” ho rialo Ntate.

Ha ba fihla serapeng sa diphoofolo, ba ile ba ilo bona ditau. Ho ne ho na le taumoholo. Pele mane ho ne ho bapala madinyane a ditau.

Kamora moo ba ile ba ilo sheba dikwena. Dikwena di ne di le ka letamong mmoho le ditlhapi. Kwena e kgolo ebile e tala ka mmala.
“Nna ke emella hole le dikwena!” ho rialo Mme.
“Ke a di rata. Ke bona di rateha” ho rialo ntate.

Ba ile ba ilo bona dipapakgai. Tse ding di ne di dutse difateng, ha tse ding di ne di le ka dihokong.
“Papakgai e a boheha!” ho rialo Mme.
“Nna ke rata mebala ya yona.” ho rialo Mosilo.
“Na le a tseba hore dipapakgai di tseba ho bua?” Ntate a botsa.

Nako ya dijo e fihlile.
“Nna ke lapile!” ho rialo Mme.
“Le rona.” bana ba mmolella.
“Ekare nka ja kwena!” ho rialo ntate.

Ha ba le tseleng ho ya batla dijo, pikoko e ile ya hlaha.
“Bona pikoko ena e ntle jwang!” ho rialo Mme.
“E, e kgabile ka masiba a matle.” ho rialo Ntate.

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)

Puo: Sesotho
Teko 2.2.D
Khophi ya titjhere
Dipotso tsa kutlwisiso ya molomo tse 4

Mofuta wa Dipotso: Dintlha tse tobileng

1. Ba lelapa ba ne ba etetse kae?
   Ba lelapa ba ne ba etsetse serapeng sa diphoofolo.

Mofuta wa Dipotso: Dintlha tse tobileng

2. Ntate o ile a re ekare a ka ja ___.
   Ntate o ile a re ekare a ka ja kwena.

Mofuta wa Dipotso: Kakanyo

3. Bana ba ne ba ikutlwa jwang ka ho etela serapeng sa diphoofolo?
   Ba ne ba thabile hobane ba ile ba re “Hee!”

Mofuta wa Dipotso: Hlahloba o lekole

4. O nahana hore ke phoofolo efe eo ba e ratileng ka ho fetisisa? Fana ka lebaka bakeng sa karabo ya hao.
   Amohela karabo enngwe le e nngwe e nang le lebaka le utlwahalang ho tswa paleng. Ke nahana ba ratile dipapakgai ka ho fetisisa, ka baka la mebala ya tsona.

Foromo ya Tshekatsheko ya kotara ya 2

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)
Puo: Sesotho
Sehlopa sa 2 KOTARA YA 2
Foromo ya Tshekatsheko

Medumo 2.2.A	Diphoso kaofela	Palo yohle	Mantswe 2.2.B	Diphoso kaofela	Palo yohle
i			loma		
o			moya		
a			fofa		
s			bona		
t			pedi		
d			sesane		
Y			telele		
B			hodile		
M			pepere		
h			lelemela		
e			mme		
u			noha		
p			peo		
j			nama		
q			madi		
S			harollela		
D			tutubala		
W			lelwala		
B			thothomela		
k			gauta		
A			sefate		
E			moriri		
I			seboko		
F			palesa		
H			lenaka		
n			nko		
m			leino		
b			pelo		
k			mpa		
l			nwa		

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)
Puo: Sesotho
Sehlopa sa 2 KOTARA YA 2
Foromo ya Tshekatsheko (e tswelapele)

Medumo 2.2.A	Diphoso kaofela	Palo yohle	Words 2.2.B	Diphoso kaofela	Palo yohle
O			bonolo		
U			pikitla		
Q			phalla		
J			naledi		
p			lewatle		
j			phefumoloha		
q			tletleba		
g			susumetsa		
f			hlakola		
h			reteleha		
D			lejwe		
R			mohodi		
g			lehodimo		
ph			serame		
kg			bohale		
sh			empa		
N			rialo		
B			jwalo		
K			yena		
L			nna		
q			baesekele		
g			fapaneng		
j			metswalle		
th			tlamehile		
kh			monghadi		
sh			palama		
A			etsang		
M			bokgoni		
F			mmoho		
P			bobedi		
			baesekele		

Lenaneo La Tekanyetso

Sehlopa sa 2 KOTARA YA 2

ATP e Hlophisitsweng botjha e fana ka Tekanyetso e Etswang Sekolong kotara ka nngwe. Ho latela sena, bokgoni bo latelang le dikgopolokutlwisiso di lokela ho hlahlojwa Kotareng ya 2:

KAROLO	MOSEBETSI
 Ho Mamela le ho Bua	O mamela dipale le dithothokiso mme a hlwaye mohopolo wa sehlooho, dintlha le tatelano ya diketsahalo tsa pale.
 Medumo	Bonyane o bopa mantswe ka didumanotshi tse tharo tse ntjha. O bopa mantswe ka medumo e tswakwang le didumammoho tse rutuweng kotareng.
 Ho bala le kutlwisiso	O balla hodimo ho tswa bukeng. Sebedisa mantswe a hlahang kgafetsa, medumo, bokgoni ba ho sekaseka tekolo ya hlophollo le sebopeho. O bala ka bokgeleke le ka maikutlo ho ya pele. O araba dipotso tse totobetseng. O etsa bolepi. Ngola diketshahalo ka tatellano e nepahetseng. O etsa dikakanyo.
 Mongolo	O ngola ditlhaku tsohe tse nyane le tse kgolo ka mongolo o sa kopanang ka boitshepo le ka nepo. O siya sebaka se lekaneng pakeng tsa mantswe.
 Ho Ngola	O ngola tema e bontshang maikutlo e le karete ya ho fetisa diteboho kapa lengolo. O ngola pale ya hae ya bonyane seratswana se le seng (sa dipolelo tse 5) a sebedisa foreimi ya ho ngola.

MOHLALA WA MESEBETSI YA TEKANYETSO

- *Mesebetsi ena ya tekanetso e radilwe ho ba karolo ya NHLRP.*
- *Moo ho lokelang, diteko tsa NHLRP tsa BHB di kenyelleditswe jwaloka karolo ya lenaneo la tekanyetso.*
- *Mesebetsi ena ya tekanyetso e ka sebediswa e le jwalo kapa ya ikamahanya le maemo a ditlhoko tsa setereke.*

Ho Mamela le ho Bua

O mamela dipale le dithothokiso mme a hlwaye mohopolo wa sehlooho, dintlha le tatelano ya diketsahalo tsa pale.

Mosebetsi

- Etsa sena bekeng ya 5 kapa 6 ka nako ya Ho Bala ka Tataiso ya Sehlopha.
- Bitsetsa moithuti ka mong tafoleng ya hao.
- Botsa moithuti dipotso tse latelang tse mabapi le pale e ho Pokello ya Dipale: Kea o dula a le founung.

Ho hlwaya mohopolo wa sehlooho

Dipotso:

- O nahana pale hore pale ena e ka eng?
- O ithutile eng paleng ena?

Dikarabo:

- Ha re ya tshwanela ho nka nako e telele re shebile sekirini.
- Re lokela ho fa ba lelapa le metswalle nako.
- Ha re qeta nako e ngata re shebile sekirini, re fetwa ke dintho tse ngata tse ntle.

Ho hopola dintlha

Dipotso:

- Ke mang ya neng a batla hore Naledi a bake dikuku?
- Ke mang ya neng a batla hore Naledi a bapale bolo?
- Ke mang ya neng a batla ho utlwa hore Naledi o bile le beke e jwang?

Dikarabo:

- Mme o ne a batla Naledi hore a bake dikuku.
- Sapho o ne a batla Naledi hore a bapale bolo.
- Nkgono o ne a batla ho utlwa hore Naledi o bile le beke e jwang.

Tatelano ya diketsahalo

Dipotso:

- Naledi o qadile a sebedisa founu ya mang pele, kgetlo la bobedi le lekgetlo la ho qetela?

Dikarabo:

- Naledi o sebedisitse founu ya nkgono pele.
- Founu ya bobedi eo Naledi a e sebedisitseng ke ya mme.
- Founu ya boraro eo Naledi a ileng a e sebedisa ke ya ntate.

Hlahloba moithuti ka mong o sebedisa ruburiki e latelang:

RUBURIKI	BOEMO BA 1	BOEMO BA 2	BOEMO BA 3	BOEMO BA 4
Ho hlwaya mohopolo wa sehlooho	Moithuti o fana ka karabo e le nngwe e nepahetseng ntle le tšehetso ea titjhere	Moithuti o fana ka karabo e le 1 e nepahetseng.	Moithuti o fana ka dikarabo tse 2 tse nepahetseng.	Moithuti o fana ka dikarabo tse 3 tse nepahetseng.
Ho hopola dintlha	Moithuti o fana ka karabo e le nngwe e nepahetseng ntle le tšehetso ea titjhere	Moithuti o fana ka karabo e le 1 e nepahetseng.	Moithuti o fana ka dikarabo tse 2 tse nepahetseng.	Moithuti o fana ka dikarabo tse 3 tse nepahetseng.
Tatelano ya diketsahalo	Moithuti o fana ka karabo e le nngwe e nepahetseng ntle le tšehetso ea titjhere	Moithuti o fana ka karabo e le 1 e nepahetseng.	Moithuti o fana ka dikarabo tse 2 tse nepahetseng.	Moithuti o fana ka dikarabo tse 3 tse nepahetseng.

Medumo

Bonyane o bopa mantswe ka didumanotshi tse tharo tse ntjha.
O bopa mantswe ka medumo e tswakwang le didumammoho tse rutuweng kotareng.

- Ka diLabohlano tsa Beke 2–7, baithuti ba phetha mosebetsi wa Bopa Mantswe o fumanenhang Padisong.
- Pheletsong ya dithuto tsa Labohlano phutha dibuka tsa baithuti bakeng sa tekolo.
- Hlahloba baithuti o sebedisa ruburiki e latelang.

RUBURIKI	BOEMO BA 1	BOEMO BA 2	BOEMO BA 3	BOEMO BA 4
Palo ya mantswe a bopilweng ka nepo beke le beke	Ka palohare, moithuti o bopa a 0–3 ka beke.	Ka palohare, moithuti o bopa mantswe a 4–6 beke ka nngwe.	Ka palohare, moithuti o bopa mantswe a 7–9 beke ka nngwe.	Ha ngata, moithuti o bopa mantswe a 10 kapa ho feta beke ka nngwe.
Tshebediso ya didumanotshi tse latelanang	Moithuti o qoba ho bopa mantswe a nang le didumanotshi tse latelanang.	Moithuti o kgona ho bopa mantswe a kenyelletsang ditumanotsi tse latelanang.	Moithtui o bopa mantswe a kenyeletsang didumanotshi tse latelanang hantle.	Moithuti o bopa mantswe a kenyeletsang didumanotshi tse latelanang hantle haholo.
Tshebediso ya didumammoho tse tswakilweng	Moithuti o qoba ho bopa mantswe a kenyeletsang didumammoho tse tswakilweng.	Moithuti o a kgona ho bopa mantswe a kenyeletsang didumammoho tse tswakilweng.	Moithuti o hlwahlwa ka ho bopa mantswe a kenyeletsang didumammoho tse tswakilweng.	Moithuti o a ipabola ka ho bopa mantswe a kenyeletsang didumammoho tse tswakilweng.

Ho Bala

O balla hodimo ho tswa bukeng.
Sebedisa mantswe a hlahang kgafetsa, medumo, bokgoni ba ho sekaseka tekolo ya hlophollo le sebopeho.
O bala ka bokgeleke le ka maikutlo ho ya pele.

Mosebetsi

- Sena se ka etswa bekeng ya 7 kapa 8.
- Ka nako ya Bala ka Tataiso ya Sehlopha bitsetsa moithuti ka mong tafoleng ya hao ho tla o balla a le mong.
- Kopa moithuti ho bala sengolwa sa Beke 6 kapa 7 sa 'Ho Balla Hodimo' se fumanehang Padisong.

Phethahatso

- Bitsa baithuti ka bonngwe ho o balla sengolwa hodimo.
- Hlahloba moithuti ka mong o sebedisa ruburiki e latelang:

RUBURIKI	BOEMO BA 1	BOEMO BA 2	BOEMO BA 3	BOEMO BA 4
Tsebo ya ho dikhouda	Moithuti o hloka tshehetso e ngata ya medumo ho tswa ho titjhere ho bala lentswe leo a sa le tsebeng. Moithuti o sokola ho arola mantswe ka dinoko kapa medumo.	Moithuti o leka ho sebedisa medumo ho bala mantswe a sa a tsebeng empa o hloka tshehetso ya titjhere. Moithuti o kgona ho arola mantswe ka dinoko kapa medumo ka tshehetso ya titjhere.	Moithuti o sebedisa medumo le dinoko ho qapodisa mantswe a sa tsejweng empa ka nako e nngwe o hloka thuso ho kopanya medumo hore e be lentswe.	Moithuti o sebedisa medumo le dipuo ho hlahisa mantswe a sa tsejweng mme hangata a ka kopanya medumo ho etsa lentswe.
Mantswe a hlahang kgafetsa	Moithuti o tseba mantswe a mmalwa a hlahang kgafetsa.	Moithuti o tseba mantswe a itseng a hlahang kgafetsa.	Moithuti o tseba boholo ba mantswe a hlahang kgafetsa.	Moithuti o bala boholo ba mantswe kapele.
Bokgeleke le maikutlo	Moithuti o kgefutsa hangata, o tlola mantswe ebile o a peleta. Moithuti ha a bale ka maikutlo.	Moithuti o bala boholo ba tema empa o a peleta. Moithuti o bala ka maikutlo mona le mane.	Moithuti o bala boholo ba tema ka bokgeleke le ka maikutlo.	Moithuti o bala tema ka bokgeleke le maikutlo ka mokgwa o babatsehang.

Kutlwisiso

O araba dipotso tse totobetseng.
O etsa bolepi.
Ngola diketshahalo ka tatellano e nepahetseng.
O etsa dikakanyo.

Mosebetsi

- Sena se ka etswa nako efe kapa efe ho tloha Bekeng ya 4 ho isa ho ya 7.
- Sebedisa pale ya beke e fetileng ho tswa Pokellong ya Dipale.
- Lokiisa baithuti ho qetella mosebetsi o ngotsweng.
- Ebe o bitsetsa baithuti tafoleng ya hao ka bonngwe ho phethela Tekanyetso.
- Kopa baithuti ho araba e le 1 kapa tse 2 tsa mofuta o latelang wa dipotso ka tema.

Dipotso tse Tobileng tsa Dintlha

1. Mang.?
2. Ke eng...?
3. Neng...?
4. Jwang...?

5. Kae...?

Bolepi

1. O nahana ho tla etsahala eng kamora mona? Hobaneng?
2. O nahana pale e tla fella jwang? Hobaneng?

Tatelano

1. Ho etsahetseng qalong ya pale?
2. Ho etsahetseng qetellong ya pale?
3. Ho etsahetseng kamora...?
4. Ho etsahetseng pele: ... kapa...?

Dikakanyo

1. O ka akayanya eng ka.... ho tloha....?
2. O nahana jwang ...?
3. Hobaneng o nahana...?

Hlahloba moithuti ka mong o sebedisa ruburiki e latelang:

RUBURIKI	BOEMO BA 1	BOEMO BA 2	BOEMO BA 3	BOEMO BA 4
Dipotso tse Tobileng tsa Dintlha	Moithuti o thatafallwa ho hopola dintlha tsa pale le ha a thuswa.	Moithuti o hopola dintlha tsa pale ka nepo, ha a hopotswa dintlha tse itseng.	Moithuti o hopola bongata ba dintlha tsa pale ka nepo.	Moithuti o hopola dintlha tsa pale kaofela.
Bolepi	Moithuti o thatafallwa ke ho etsa bolepi.	Moithuti o etsa bolepi bo utlwahalang ka tshehetso ya tithjere.	Moithuti o etsa bolepi bo utlwahalang, empa o sokola ho tshehetsa karabo ya hae.	Moithuti o etsa bolepi bo botle mme tshehetsa karabo ya hae.
Tatelano	Moithuti ha a kgone ho hlahlamanya diketsahalo tsa tema ka nepo le ha a tshehetswa.	Moithuti o kgona ho hlahlamanya diketsahalo tsa tema ka nepo ka tshehetso e itseng.	Moithuti o hlahlamanya diketsahalo tsa tema ka nepo empa o nka nako.	Moithuti o hlahlamanya diketsahalo tsa tema ka nepo le ka potlako.
Kakanyo	Moithuti o thatafallwa ho etsa kakanyo ka mophetwa kapa ketsahalo paleng, le ha a tshehetswa.	Moithuti o etsa kakanyo e utlwahalang ka mophetwa kapa ketsahalo paleng ka tshehetso.	Moithuti o etsa kakanyo e utlwahalang ka mophetwa kapa ketsahalo paleng kantle ho tshehetso.	Moithuti o etsa kakanyo e ntle ka mophetwa kapa diketsahalo tsa pale, ntle le ho tshehetswa.

Mongolo

O ngola ditlhaku tsohe tse nyane le tse kgolo ka mongolo o sa kopanang ka boitshepo le ka nepo.
O siya sebaka se lekaneng pakeng tsa mantswe.

Mosebetsi

- Etsa sena kotara ho pota ka nako ya dithuto tsa mongolo.
- Sebedisa dithuto tseo ho fanweng ka tsona tsa Leano la ho Ruta la NHLRP.
- Ka nako ya thuto, tsamatsamaya o shebe bokgoni ba baithuti ba mongolo.
- Ela holoko bokgoni ba moithuti ka mong ba ho bopa ditlhaku ka nepo, ho laola boholo le dibaka pakeng tsa mantswe, le ho ngola ka lebelo le lokileng.
- Hlahloba baithuti o sebedisa ruburiki e latelang.

RUBURIKI	BOEMO BA 1	BOEMO BA 2	BOEMO BA 3	BOEMO BA 4
Popo ya ditlhaku	Moithuti ya sokolang ho hopola qalo le motjha kgafetsa. Ditlhaku tse tse ngata ha di a bopeha ka nepo.	Moithuti ya sokolang ho hopola qalo le motjha kgafetsa. Tse ding tsa ditlhaku ha di a bopeha ka nepo.	Moithuti o tseba qalo le motjha. Ditlhaku di bopilwe ka nepo empa makgethe a lokela ho elwa hloko.	Moithuti o tseba qalo le motjha. Ditlhaku tse nyenyane di bopilwe ka nepo le ka makgethe.
Sebaka pakeng tsa mantsoe	Sebaka pakeng tsa mantswe ha se tshwane mme ka nako e nngwe se seholo haholo kapa se senyane.	Ka nako enngwe sebaka pakeng tsa mantswe ha se lekane mme ka nako enngwe se seholo haholo kapa se senyane.	Sebaka pakeng tsa mantswe ha se lekane mona le mane, se seholo haholo kapa se senyane.	Sebaka pakeng tsa mantswe se a lekana ka nako tsohle.

Ho Ngola

O ngola tema e bontshang maikutlo e le karete ya ho fetisa diteboho kapa lengolo.
O ngola pale ya hae ya bonyane seratswana se le seng (sa dipolelo tse 5) a sebedisa foreimi ya ho ngola.

Mosebetsi ya 1

- Etsa sena bekeng ya 4 ka nako ya dithuto tsa ho Ngola.
- Sebedisa dithuto tseo o di filweng leanong la Thuto la lenaneo la NHLRP ho ngolla motswalle lengolo kapa karete ya poso.
- Kamora thuto ya Labohlano, bokella dibuka tsa baithuti bakeng sa hlahlobo.
- Hlahloba baithuti o sebedisa ruburiki e latelang.

Mosebetsi ya 2

- Etsa sena bekeng ya 2 kapa 3 ka nako ya dithuto tsa Mongolo.
- Sebedisa dithuto tseo o di filweng Leanong la Thuto la NHLRP ho ngola pale e bonyane seratswana se le seng o sebedisa foreimi ya ho ngola.
- Kamora thuto ya Labohlano, bokella dibuka tsa baithuti bakeng sa hlahlobo.

SEHLOPA SA 2 | LENANEO LA TEKANYETSO

RUBURIKI	BOEMO BA 1	BOEMO BA 2	BOEMO BA 3	BOEMO BA 4
Boiqapelo ba seratswana	Mohoplo ha o utlwisisehe, ha se wa moithuti – o nkile mohlala wa titjhere.	Mohopolo o a utlwisiseha mme o bontsha boqapi, le ha o tshwana le mohlala.	Moithuti o iqapetse mohopolo.	Mohopolo wa moithuti qapilwe ha botjha.
Ho ngola: Sebopeho sa polelo	Moithuti o etsa diphoso tse 3 kapa ho feta tsa sebopeho sa polelo.	Moithuti o etsa diphoso tse 2 tsa sebopeho sa polelo.	Moithuti o etsa phoso e le nngwe ya sebopeho sa polelo.	Moithuti o ngola dipolelo tsohle ka sebopeho se nepahetseng.
Bolelele	Lengolo le seratswana dikgutshwane haholo kapa ha di a fella.	Lengolo kapa seratswana se sekgutshwane haholo kapa ha se a phethahala.	Lengolo le seratswana di felletse empa e nngwe ya tsona e kgutshwane haholo.	Lengolo le seratswana di felletse ebile di bolelele bo lekaneng.
Ho ngola: Matshwao a puo	Moithuti o thatafallwa ho sebedisa ditlhaku tse kgolo le kgutlo ka nepo le ha a fumana tshehetso.	Moithuti o sebedisa ditlhaku le kgutlo ka nepo, empa o thatafallwa ho sebedisa matshwao a mang a puo.	Moithuti o ye a sebedisi matshwao ohle a puo a rutilweng ka nepo.	Moithuti o sebedisa matshwao ohle a puo ka nepo
Ho sebedisa makgethi	Moithuti o sokola ho kenyeletsa makgethi dipolelong.	Ka nako tse ding moithuti o kenyeletsa makgethi a tshwanetseng dipolelong.	Moithuti o kenyeletsa makgethi a tshwanetseng dipolelong jwalo ka ha ho hlokeha.	Moithuti o kenyeletsa makgethi a thahasellisang dipolelong jwalo ka ho hlokeha.

Sehlopa sa 2 Maqephe a tlaleho a ho BHB

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)
Puo: Sesotho
Sehlopa sa 2
Maqephe a tlaleho a ho BHB: Ho bala medumo

Nom.	**Lebitso la moithuti**	**2.1.A** mnkm =	**2.2.A** mnkm =	**2.3.A** mnkm =	**2.4.A** mnkm =

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)
Puo: Sesotho
Sehlopa sa 2
Maqephe a tlaleho a ho BHB: Ho bala mantswe

Nom.	**Lebitso la moithuti**	**2.1.B** mnkm =	**2.2.B** mnkm =	**2.3.B** mnkm =	**2.4.B** mnkm =

Lenaneo la naha la ho bala ka puo ya lapeng (NHLRP) ho balla hodimo ka bokgeleke (BHB)
Puo: Sesotho
Sehlopa sa 2
Maqephe a tlaleho a ho BHB: Ho bala tema le kutlwisiso ka ho araba ka molomo

Nom.	**Lebitso la moithuti**	**2.1.C** mnkm =	**2.1.D** dipotso tse 4 tse arajwang ka molomo	**2.2.C** mnkm =	**2.2.D** dipotso tse 4 tse arajwang ka molomo	**2.3.C** mnkm =	**2.3.D** dipotso tse 8 tse arajwang ka molomo	**2.4.C** mnkm =	**2.4.D** dipotso tse 8 tse arajwang ka molomo

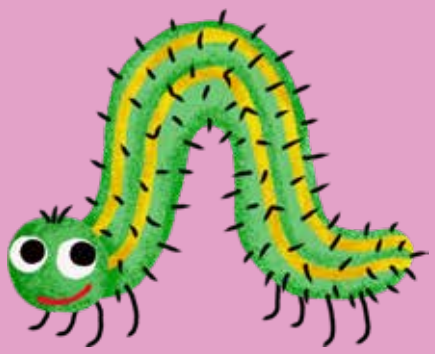

NHLRP | National Home Language Reading Programme